

Gideon, Jefta och Simson

***”När Herren upphöjde dem till domare, var Herren med domaren och räddade dem ur deras fienders hand under hela domarens livstid.”
Domarboken 2:18***

Under flera århundraden efter Josuas död fanns det inga tydliga regeringsformer i Israel. Det står skrivet att under denna tid gjorde var och en vad som ”verkade rätt i hans egna ögon”. (4 Mosebok 33:52-56; Domarboken 21:25). För det mesta gick trenden mot orättfärdighet och dyrkan av falska gudar. Som straff för deras onda vägar tillät Gud att israeliterna förtrycktes av sina fiender, som de inte hade fördrivit helt från Kanaans land, såsom han hade befallt. (Domarboken 2:13-15). ”Men Herren uppväckte domare som räddade dem ur händerna på dem som plundrade dem.” (vers 16). I den här artikeln, ” ”, kommer vi att undersöka livet för tre trogna domare – Gideon, Jefta och Simson.

Gideon var Israels femte domare. När han först nämns får han besök av en ängel medan han tröskar ”vete vid vinpressen för att gömma det för

midjaniterna”, som hade förtryckt Israel i sju år. Ängeln sade till Gideon: ”Herren är med dig, du tapre man.” (Domarboken 6:11,12). Gideons svar till ängeln var inte särskilt entusiastiskt. Det var svårt för honom att se hur man under dessa omständigheter kunde säga att Herren var med honom, eller för den delen med någon av israeliterna. Han frågade ängeln: ”Om Herren är med oss, varför har då allt detta drabbat oss? Och var är alla hans underverk som våra fäder berättade om och sade: 'Har inte Herren fört oss upp ur Egypten? Men nu har Herren övergivit oss och överlämnat oss i midjaniternas händer.

Detta svar tyder inte nödvändigtvis på att Gideon tvivlade på ängeln påstående, utan det var kanske bara hans sätt att få ytterligare information. Gideon resonerade att om Gud hade utfört mirakel i det förflutna för att rädda sitt folk, borde han kunna göra det igen, och han ville vara säker på att detta skulle vara fallet. Herren svarade Gideon genom ängeln: ”Gå med denna din kraft, så skall du rädda Israel ur midjaniternas hand. Har jag inte sänt dig?” Denna försäkran övertygade inte Gideon, för han svarade: ”Hur kan jag rädda Israel? Se, min släkt är fattig i Manasse, och jag är den minste i min fars hus.” vers 14,15

Här visar Gideon den karakteristiska ödmjukhet som alla som Herren har använt i sin tjänst har besittit. Hans familj var fattig, och omständigheterna var uppenbarligen sådana att Gideon hade fått känslan av att han var av liten betydelse i familjen, därav hans förvåning och tveksamhet när Herren utpekade honom som sin utvalde att befria sitt folk. Gud försäkrade denne ödmjuke man och sade till honom: "Jag skall vara med dig, och du skall slå midjaniterna som en enda man." (Domarboken 6:16). När Herren försäkrar: "Jag skall vara med dig", blir även de ödmjukaste och svagaste av människor tappert och modiga om de har tro på honom, men Gideons tro behövde stärkas. Han tvivlade inte på Herren, men han ville vara säker på att det var Israels Gud som talade till honom, så han svarade igen: "Om jag nu har funnit nåd för dina ögon, så visa mig ett tecken på att det verkligen är du som talar till mig." vers 17

Då bad Gideon Herrens ängel att inte gå sin väg "förrän jag kommer till dig och hämtar min gåva och ställer den framför dig". Budbäraren lovade att stanna kvar. "Gideon gick in och gjorde i ordning ett killing [en ung get] och osyrade kakor av en efa mjöl. Han lade köttet i en korg och hällde buljongen i en kruka och bar ut det till honom under eken och lade fram det." (vers 18,19). Då sade Guds budbärare till Gideon: "Ta köttet och de osyrade kakorna och lägg

dem på denna klippa och håll ut buljongen.” Och han gjorde så. Då sträckte Herrens ängel ut änden av staven som han hade i handen och rörde vid köttet och de osyrade kakorna, och då steg eld upp ur stenen och förtärde köttet och de osyrade kakorna. Sedan försvann Herrens ängel ur hans åsyn.”
verserna 20,21

Herrens ängel hade visat sig för Gideon i mänsklig gestalt. Den mirakulösa manifestationen av gudomlig kraft och den himmelska budbärarens plötsliga försvinnande fick Gideon att inse vem han hade talat med. Då sade han: ”Ack, Herre Gud! Ty jag har sett Herrens ängel ansikte mot ansikte. Och Herren sade till honom: Var fridfull, frukta inte, du skall inte dö.”
verserna 22,23

Baalsdyrkan förstörd

Nu när Gideon hade fått försäkran om att Herrens välsignelse var med honom, var han redo att fortsätta med uppgiften att befria israeliterna från midjaniterna. En nödvändig förberedelse för detta var att förstöra Baalsdyrkan i landet. Detta var en svår prövning för Gideon, eftersom hans egen far hade upprättat ett altare för denna hedniska dyrkan.

Herrens ängel sade till honom: "Ta din fars unga tjur, den andra tjuren som är sju år gammal, och riv ner din fars Baalsaltare och hugga ner den lund [heliga träd som användes i avgudadyrkan] som står bredvid det. Bygg ett altare åt Herren, din Gud, på toppen av denna klippa, på den plats som är bestämd, och ta den andra tjuren och offra ett brännoffer med träet från den lund som du hugger ner." Domarboken 6:25,26

Gideon utförde dessa instruktioner. Han tog hjälp av tio av sina tjänare "och gjorde som Herren hade sagt honom". Han utförde instruktionerna på natten eftersom han fruktade reaktionen från sin fars hushåll och ansåg att det var bäst att fullborda handlingen innan de upptäckte den. Gideon underskattade inte den våldsamma reaktionen från Baal- -dyrkarnas sida. När "männen i staden" fick veta vad som hade gjorts och att Gideon var ansvarig, krävde de att han skulle dö. verserna 27-30

De ställde detta krav på Gideons far, Joas. Men Joas, som hade uppfört Baals altare och den lund som hans son hade förstört, svarade dem som krävde Gideons liv: "Vill ni försvara Baal? Vill ni rädda honom? Den som vill försvara honom, låt honom dödas medan det ännu är morgon. Om han är en

gud, låt honom försvara sig själv, eftersom någon har rivit ned hans altare.” Domarboken 6:31

Joas var uppenbarligen imponerad av det faktum att Baal inte hade kunnat förhindra förstörelsen av sitt eget altare. Hans sympati gick klokt nog i riktning mot Gideon, och hans förtroende för Israels Gud växte . ”Den dagen” kallade Joas sin son ”Jerubbaal [hebreiska: låt Baal strida], och sade: Låt Baal försvara sig mot honom, eftersom han har rivit ned hans altare.” vers 32

En armé samlades

En omedelbar kris uppstod. Det står skrivet att ”då samlades alla midjaniter och amalekiter och österlänningar och drog över och slog läger i Jesreels dal. Men Herrens Ande kom över Gideon.” Han blåste i en trumpet, och hans fars husfolk samlades till honom. Han sände också budbärare ”över hela Manasse, som också samlades efter honom, och han sände budbärare till Aser, Sebulon och Naftali, och de kom upp för att möta dem.” (vers 33-35). Allt gick mycket snabbt, och Gideon befann sig snart omgiven av en armé som var redo att följa hans ledarskap i en attack mot Israels fiender. För en som hade ansetts vara den minste i sin fars hus

måste detta ha varit en ganska överväldigande vändning för Gideon, och det är inte konstigt att han kände behov av ytterligare försäkran från Herren.

"Gideon sade till Gud: Om du vill rädda Israel genom min hand, som du har sagt, så skall jag lägga en ullfilt på golvet; och om daggen bara ligger på filten och det är torrt på hela marken runt omkring, då skall jag veta att du vill rädda Israel genom min hand, som du har sagt." (vers 36,37). Herren var tålmodig med Gideon och hörsammade hans begäran. Nästa morgon, när han undersökte ullen, var den genomdränkt och innehöll, som det står i berättelsen, "en skål full med vatten", medan marken omkring den var torr. Detta borde ha varit mycket övertygande, men Gideon var fortfarande inte helt nöjd. För att vara helt säker vände han på villkoren och bad Herren att i det andra testet låta ullen förbli torr och daggen falla på marken runt omkring.

Gideon insåg att han begärde mycket och sade till Gud: "Låt inte din vrede brinna mot mig, jag ska bara säga detta en gång." Återigen hörsammade Herren Gideons begäran, "för det var torrt endast på ullen, och det fanns dagg på hela marken" (vers 39–40). Man bör komma ihåg att Gideon levde under en tid i Israels historia då nationen hade glidit in i avgudadyrkan och i årtal hade varit förtryckt av sina

fiender. Han hade liten eller ingen personlig erfarenhet eller observation att grunda sin tro på Herren på. Liksom Mose efter sina fyrtio år i Midjan behövde Gideon på olika sätt försäkras om att han hade kallats att befria sitt folk.

Det var just denna brist på självförtroende som gjorde det möjligt för Herren att använda Gideon på ett så underbart sätt. Men det fanns en annan läxa som Herren ville att han skulle lära sig, nämligen att han inte skulle förlita sig på styrkan i antalet. Gud sa till honom att den armé som han hade samlat ered var alldeles för stor. ”folket som är med dig är för många för att jag ska kunna ge midjaniterna i deras händer, så att inte Israel skryter mot mig och säger: Min egen hand har räddat mig.” Domarboken 7:2

Den ursprungliga storleken på den frivilliga armé som ställde sig till Gideons förfogande var trettiotvå tusen man. På Herrens befallning sade han till sina män att alla som var rädda skulle återvända hem. ”Då återvände tjugotvå tusen man, och tiotusen man blev kvar.” (vers 3). Då sade Herren till Gideon: ”Det är fortfarande för många män. För dem ner till vattnet, så ska jag gallra bland dem där. Om jag säger: ’Den här ska följa med dig’, ska han följa med,

men om jag säger: 'Den här ska inte följa med dig', ska han inte följa med." vers 4

Provet var enkelt. Separera dem som slickar vattnet med tungan som en hund slickar från dem som knäböjer för att dricka." Endast trehundra av de tiotusen slickade vattnet, "lade handen till munnen" och kunde därmed vara vaksamma medan de drack. Dessa trehundra skulle utgöra hela den armé som Gideon skulle leda mot midjaniterna. vers 5-7

Ytterligare förstärkning

En enorm armé av Israels fiender hade slagit läger i Jesreels dal. Gideon behövde utan tvekan ytterligare försäkran om att en sådan väpnad styrka kunde besegras av bara trehundra man. "Samma natt" beordrade Herren Gideon att ta med sig sin tjänare Pura ner till midjaniternas läger, "så att du får höra vad de säger". Herren sa till honom att det han hörde skulle ge honom mod för den attack som skulle genomföras senare. verserna 9-11

Detta besök hos midjaniterna gjordes på natten och upptäcktes inte av deras vakter. "Gideon kom just när en man berättade om sin dröm för en vän. Jag hade en dröm, sa han. En rund kornbrödskiva trillade in i midjaniternas läger. Den slog mot tältet med sådan

kraft att tältet välte och rasade samman. Hans svarade: "Det kan inte vara något annat än svärdet tillhörande Gideon, son till Joas, israeliten. Gud har givit midjaniterna och hela lägret i hans händer." (vers 13–14). Att höra berättelsen om denna dröm och dess tolkning gav Gideon den försäkran han behövde om att den lilla skara på trehundra man som Gud valt ut till sin armé faktiskt kunde besegra midjaniterna. När han återvände till sina soldater sade han: "Stå upp, gå ut och slå till, för Herren har givit midjaniternas här i er hand." vers 15

Gideons trehundra soldater hade inte fått några vapen, men nu gav han var och en en trumpet, en lerkruka och en lampa eller fackla som skulle placeras i krukan. Det är tveksamt om någon annan armé i mänsklighetens historia har varit utrustad på detta sätt. Även om det inte står i berättelsen, råder det knappast något tvivel om att Gideons stridsmetod och attackplan var styrda av Herren. Efter att ha försett dem med vapen delade Gideon upp sina trupper i tre grupper och placerade dem på sidorna av kullarna som omringade Midjans här, som hade slagit läger i dalen nedanför. Gideon tog plats med en av de små grupperna. Domarboken 7:16

Han instruerade alla att göra som han gjorde. När han blåste i sin trumpet skulle de blåsa i sina. Samtidigt skulle de krossa krukorna som de använde för att dölja sina facklor. Sedan skulle de ropa: "Herrens och Gideons svärd" (vers 17–18). Den midjanit som tidigare tolkat sin kamrats dröm hade sagt: "Detta kan inte vara något annat än Gideons svärd." Förmodligen hade många av midjaniterna hört talas om denna dröm och dess tolkning, så när de hörde ropet från "s trehundra" trodde de säkert att drömmen höll på att gå i uppfyllelse.

Tydligen fanns det mer i Gideons strategi än vad som framgick på ytan. Även om hans armé var liten, hade han placerat dem på ett sådant sätt att de praktiskt taget omringade midjaniternas läger. Normalt sett var det bara arméns kaptener som blåste i trumpeter och bar facklor, och när midjaniterna hörde trehundra trumpeter ljuda och såg trehundra fladdrande facklor omringa dem från alla håll, fick de säkert intrycket att de attackerades av en enorm armé. Idag skulle vi kanske kalla en sådan strategi för "psykologisk krigföring".

När de trehundra blåste i sina trumpeter, krossade sina krukor, höll upp sina facklor och ropade "Herrens och Gideons svärd", spred sig rädsla och panik bland fiendens led. "Herren vände var och ens

svärd mot hans kamrat, ja, i hela härskarorna” (vers 19-22). När midjaniterna attackerade varandra flydde de. Israeliterna förföljde dem och tillfångatog och dödade slutligen deras furstar och kungar (Domarboken 7:23-25; 8:1-21). Israels seger var fullständig.

Gideon är en av de ödmjukaste och samtidigt mest dugliga statsmännen i Bibeln. När Herrens ängel först talade till honom förklarade han att han var den minste i sin fars hus, och han behöll denna anda av ödmjukhet. Han hörde midjaniterna använda uttrycket ”Gideons svärd”, men när han instruerade sin lilla armé att använda detta som stridsrop lade han till Guds namn och satte det först: ”Herrens och Gideons svärd”.

När hans segrar var fullbordade, ”sade Israels män till Gideon: Du skall vara vår härskare, både du och din son och din sonson, ty du har räddat oss ur Midjans hand.” Även här visar sig dock Gideons ödmjukhet och rätta perspektiv. Han svarade på denna begäran med att säga: ”Jag vill inte vara er härskare, och inte heller min son skall vara er härskare. Herren skall vara er härskare.” (Domarboken 8:22-23). Således höll denna trogne domare i Israel återigen Herren framför sitt folk och

betonade att det var endast genom lydnad mot honom som de kunde förvänta sig att förbli fria och välmående.

Resultaten av Gideons exempel och trogna domarskap varade bara så länge han levde. "Så snart Gideon var död, ... vände sig Israels barn åter och bedrev otukt efter Baalerna och gjorde Baalberith till sin gud. Och Israels barn kom inte ihåg Herren, sin Gud, som hade räddat dem ur alla deras fienders händer runt omkring dem. De visade inte heller någon vänlighet mot Jerubbaals hus, det vill säga Gideon, trots all den godhet han hade visat Israel." Domarboken 8:33-35

Jeftas och hans dotter

Efter Gideons död och hans son Abimeleks ondska upphöjde Herren en rad domare för att leda Israels angelägenheter, men vi får lite eller ingen information om dem förrän vi kommer till Jefta, en son till Gilead. Jeftas presenteras som en mäktig och tapper man, men han blev utstött av sina bröder eftersom han var son till en "främmande kvinna", och han "flydde från sina bröder och bosatte sig i landet Tob". Domarboken 11:1-3

Jeftas förmåga som ledare och militär var uppenbarligen erkänd även av dem som ansåg sig vara socialt överlägsna. När Israel blev hårt förtryckt av ammoniterna, sökte de äldste upp Jefta och bad om hans hjälp, och lovade honom ledarskapet över nationen efter att han besegrat ammoniterna. Jeftas accepterade motvilligt och segrade, precis som andra militärgeneraler tidigare hade gjort när Herrens välsignelse var över dem. verserna 4-32

Jephthahs namn är dock framträdande i den heliga skriften, inte på grund av hans militära expertis, utan på grund av ett löfte han gav Herren i förväntan på den seger som skulle ges honom genom gudomlig hjälp. Löftet var att det första som kom ut ur hans hus när han återvände från striden skulle offras till Herren. verserna 30,31

När Jefta återvände från striden var hans unga dotter, hans enda barn, den första som kom ut ur huset för att möta honom. Berättelsen säger: "När han såg henne, rev han sönder sina kläder och sade: Ack, min dotter! Du har fullständigt förstört mig! Du har fört olycka över mig! Ty jag har avlagt ett löfte till Herren, och jag kan inte ta tillbaka det." Verserna 34–35

Bland Israels adelsmän var det en mycket allvarlig sak att avlägga ett löfte inför Herren. Salomo skrev att det är bättre att inte avlägga något löfte än att avlägga ett löfte och inte hålla det. (Predikaren 5:4,5). Jefta delade denna åsikt, och även om hans löfte visade sig vara mycket mer kostsamt än han hade förväntat sig, såg han ingen möjlighet att ändra det, eftersom han hade ingått en så högtidlig förpliktelse. Hans dotter gjorde inte uppror. Hon förstod situationen och bad bara om två månader, under vilka hon, som det står i berättelsen, "får gå upp och ner på bergen och beklaga min jungfrulighet, jag och mina vänner". Jefta beviljade denna begäran. Efter de två månaderna "återvände hon till sin far, som gjorde med henne enligt det löfte han hade avlagt, och hon kände ingen man". Domarboken 11:36-39

Det antas allmänt att Jefta faktiskt offrade sin dotter, precis som man offrade en tjur eller en get. En ytlig läsning av bibelberättelsen talar faktiskt för denna uppfattning. Men översättningen av vers 40 i vissa bibelöversättningar tycks ge en annan bild. Den förklarar att Israels döttrar varje år gick "för att tala med Jeftas dotter från Gilead, fyra dagar om året".

Detta, förklarar vers 39, blev "en sed i Israel". Jeftas dotter måste ha varit vid liv, annars skulle Israels

kvinnor inte ha kunnat tala med henne varje år. Om man granskar berättelsen mer noggrant blir det uppenbart att det som egentligen hände var en förfrågan från flickan att få förbli jungfru under hela sitt liv, vilket ur israeliternas synvinkel var ett enormt offer att begära av henne.

Denna tanke framgår tydligt av berättelsen. När Jefta förklarade sin ståndpunkt för sin dotter och hon bad om två månaders respit, begärde hon inte dessa två månader för att förbereda sig för döden, som vissa kommentatorer förklarar, utan för att sörja sin oskuld. (Domarboken 11:37). När hon återvände och hennes far "gjorde med henne enligt det löfte han hade avlagt", förklaras det att "hon inte hade känt någon man". Jefthas var en man som leddes av "Herrens Ande" (vers 29). Som sådan skulle han inte ha avlagt ett löfte om att offra sin dotter, eftersom detta var förbjudet enligt Mose lag. 5 Mosebok 12:29-31

Efter sin seger över ammoniterna fann Jefta det nödvändigt att kväsa ett uppror bland efraimiterna inom Israel. Deras uppror berodde till stor del på att de hävdade att Jefta inte hade bett om deras hjälp i erövringen av ammoniterna. Deras påstående var inte sant, och Jefta kväste framgångsrikt deras uppror. Inget annat är nedtecknat om Jephthas liv –

bara att hans tid som domare varade i sex år, och att han dog. Domarboken 12:1-7

Den mäktige Simson

Efter Jephthahs död tjänade ett antal andra domare Israels folk, men de nämns bara i krönikan. Nästa domare som får en framträdande roll är Samson, son till Manoah. Han upphöjdes till domare eftersom, som vid tidigare tillfällen, "Israels barn återigen gjorde vad ont var i Herrens ögon". Som straff "gav Herren dem i filisternas hand i fyrtio år". Domarboken 13:1

Samsons mor hade varit ofruktbar, men en ängel uppenbarade sig för henne och meddelade att hon skulle få en son. Hennes man Manoah var inte närvarande när detta hände, och han bad om att också få se denna besökare, som ännu inte hade identifierats som en ängel. Hans önskan beviljades, och under samtalet med ängeln offrade Manoah ett kid på en sten, och medan det brann steg ängeln upp från dem i lågorna. Då förstod de att de hade fått besök av en ängel, vilket gjorde ett stort intryck på dem och visade dem hur viktig den son de skulle få, Samson, var för Israel. Han skulle, som ängeln hade förklarat, vara den som skulle "börja befria Israel från filistéernas hand". verserna 2-24

I enlighet med Herrens instruktioner rakades inte Samsons huvud från späd ålder, eftersom hans föräldrar hade fått instruktioner om att han skulle vara nasir hela livet. Enligt den judiska lagen, som finns nedtecknad i 4 Mosebok 6:1-21, var en nasir en person som var avskild från folket och helt och hållet ägnade sig åt att tjäna Herren, antingen under en begränsad tid eller under hela livet. Ett av de yttre kännetecknen för en nasir var hans oklippta hår.

Simson är känd för sin stora styrka. Samtidigt är hans personliga liv, enligt Nya testamentets normer, inte något att berömma. I sitt hjärta var han dock uppenbarligen lojal mot Gud, så att han i Hebreerbrevet nämns som en av de forntida troens hjältar, liksom Gideon och Jefta, som vi tidigare har behandlat. Hebreerbrevet 11:32

Trots att Simson var gift träffade han någon tid senare en kvinna som han "älskade ... och som hette Delila" (Domarboken 16:4). Efter att ha pressats av henne avslöjade han för Delila att hemligheten bakom hans styrka låg i hans hår (verserna 15–17). Vi ska inte dra slutsatsen av den att det fanns något mystiskt sätt på vilket styrkan flödade från hans hår till hans kropp. Tanken verkar vara att så länge han behöll sitt hår, symbolen för hängivenhet till Gud, fick

han kraft av Herren att utföra de mäktiga styrkeprov som omnämns om honom.

När Delila fick reda på hemligheten om Samsons hår, passade hon på att låta en man klippa av det medan han sov. Detta skulle troligen inte ha tillåtits av Herren om Samson inte hade brutit sitt löfte om hängivenhet till Gud genom sitt flirtande med Delila. När hans hår var borta, drog Herren tillbaka sitt stöd, och filistéerna tillfångatog Samson, stötte ut hans ögon och kastade honom i fängelse. verserna 19-21

Eftersom Simson, med den styrka som Herren gav honom, hade plågat filistéerna så länge, jublade de över att de nu hade honom under kontroll. De försäkrade sig dubbelt om att han inte skulle kunna fly från dem genom att binda honom med kopparbojor. För att fira denna seger över den mäktige Simson samlades filistéernas furstar för att offra till sin gud, Dagon. verserna 23,24

Denna sammankomst ägde rum i deras hedniska tempel, och det var en stor församling. "Huset var fullt av män och kvinnor, och alla filistéernas furstar var där, och på taket fanns omkring tre tusen män och kvinnor som såg på medan Simson roade dem." (vers 25-27). Vilken förödmjukelse för den mäktige Simson!

Situationen förändrades snart. Samsons tro kom till undsättning. Hans hår hade börjat växa ut igen, och han bad Herren att hjälpa honom ännu en gång, så att han kunde hämnas sig på filistéerna. Berättelsen om vad som hände därefter är välkänd. Han ställde sig mellan två av pelarna som stödde byggnadens tak, tryckte isär dem, "och huset störtade över furstarna och över allt folket som var där inne. Så blev de döda som han dödade vid sin död fler än de som han dödade under sitt liv." verserna 22, 28-30

Även här måste vi anta att det var en särskild kraft som Herren gav honom som fick filistéernas tempel att rasa. Alla Samsons kraftprov var lika mycket mirakel som förstörelsen av Jerikos murar eller delningen av Röda havet. Varför Herren valde att manifestera sin styrka genom en människa vet vi inte , förutom att det hjälper till att illustrera att vår Gud på inget sätt är begränsad i de metoder han kan använda för att uppnå sina syften.

Framtida domare

Kristus och hans trogna efterföljare i den nuvarande tidsåldern kommer att vara domare i den framtida domens tid. (Apostlagärningarna 17:31; 1 Korinthierbrevet 6:2). Precis som Israel hamnade i

slaveri under sina fiender på grund av olydnad mot den gudomliga lagen, så är nu hela världen i slaveri under synd och död – både judar och hedningar. Men när Guds tid är inne kommer han att upphöja dessa domare som i förväg har förberetts för detta stora ansvar, och genom dem kommer alla villiga och lydiga människor att befrias från döden. Det är en härlig utsikt!